

УДК 351

Горбань С.Ф.¹

Ширіна О.О.²

¹ канд. техн. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. МТЕ-216 НУ «Запорізька політехніка»

СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Історично першим ідею "соціальної ринкової економіки" сформулював А.Мюллер-Армак. Саме він вперше в економічну термінологію вводить

поняття "соціально ринкове господарство" та вказує, що соціально-ринкове господарство – це не впровадження "спонтанного порядку", тобто не абсолютизація ринкових відносин, а цілеспрямований свідомий "синтез", коли досягнення ринкової економіки з усіма її перевагами стають надбанням усіх громадян суспільства. Обов'язковими складовими "соціального ринкового господарства" А.Мюллер-Армак вважав поєднання двох провідних сил – конкурентної ринкової економіки на основі приватної власності та держави, яка за допомогою притаманних їй механізмів впливає на розподіл і перерозподіл національного доходу з метою забезпечення соціальної справедливості [1, с. 56].

Неодмінними складовими ефективного економічного розвитку країн Південно-Східної Азії є поєднання розвитку ринкових механізмів та активного державного регулювання у всіх сферах економіки. Важливим став перехід від капітало- та трудомісткого до наукомісткого промислового виробництва, а також державне регулювання постачання іноземного капіталу через створення спеціалізованих зон експортного виробництва із сприятливим податковим режимом. Основними соціально-економічними функціями держави в розвинутих країнах світу є:

- забезпечення простору для розвитку сучасних продуктивних сил шляхом створення суттєво нових, інноваційних форм власності (державної, державно-корпоративної та ін.), перебудова попередніх та формування змішаних;
- захист населення від негативних наслідків підприємництва, зокрема захист прав споживачів;
- контроль за рівнем зайнятості шляхом стимулювання економічного зростання, програм створення нових робочих місць;
- реалізація стратегії планомірного і пропорційного розвитку економіки шляхом з'ясування мети і пріоритетів макроекономічного розвитку, складання планів економічного розвитку, виділення коштів для їх реалізації тощо.

Реалізація цих функцій здійснюється у процесі державного регулювання економіки та здійснюється органами державного управління, що й сприяє формуванню соціально-ринкової економіки [2].

Економічний і соціальний порядок, що сформувався у Німеччині, був названий «синтезом нового типу», який, з одного боку, встановлював межі діяльності державної влади в економіці, щоб запобігти несподіваних наслідків «хаотичного розвитку», а з іншого, – мав уникнути створенню централізовано-адміністративної системи управління.

Якщо переважає ринковий тип, то коливання ринкової кон'юнктури відтворюються в змінах зайнятості. Якщо ж домінує централізовано-адміністративний тип, то зміни господарської кон'юнктури проявляються в

змінах споживання. Це виявляється в тому, що керівні органи можуть вкладати інвестиції на забудову фабрик і заводів, а не житла, продуктів споживання та інших споживацьких благ, що означає примусове скорочення споживання.

Важливе місце в регулюванні ринку США відводиться фінансовій політиці. Суть її полягає у встановленні державного оподаткування і державних витрат таким чином, щоб вони допомагали заспокоювати коливання економічного циклу, сприяли, високому рівню зайнятості, обмежували інфляцію або прибирали дефляцію (застій). Отже, пряме і непряме (опосередковане) втручання держави в економічне життя США ґрунтується на системі теоретично обґрунтованих і перевірених господарською практикою методів і важелів, які є універсальними. [3].

Для ефективного економічного розвитку України потрібно взяти до уваги досвід провідних країн світу у розробці та впровадженні інноваційної стратегії економічного розвитку. Основними елементами, що необхідно впровадити в Україні, є:

- державне сприяння для притоку іноземного капіталу через створення спеціальних зон експортного виробництва із сприятливим податковим режимом;

- планово-цільовий підхід регулювання розвитку національної економіки завдяки системі підтримки, що реалізується на базі держзамовлень, субсидіювання та інших форм регулювання.

Відтворюючи ринкові інститути, не можна забувати, що ринок будують люди, від їхньої свідомості, бажання, розуміння залежить дуже багато. Якщо суспільна свідомість не буде настроєна на ринкову хвилю, то ринок будуватись не буде. Цей процес може затягтись, а то й піти у якомусь іншому напрямі. Слід врахувати, що психологічний стан наших людей нині досить складний і суперечливий. Вони не тільки мало знають про ринок, а й вважають, що держава кинула їх напризволяще. У такій обстановці вибір моделі й шляху побудови ринку має надзвичайно важливе значення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мюллер-Армач А. Предложения по осуществлению социальной рыночно экономики (подборка статей). Политэконом. 1996. №1. С. 56-62.

2. Фурсін О. О. Формування концепції соціально-ринкового господарства і соціально-орієнтованого управління. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2009. №8, С.1-20.

3. Економіка зарубіжних країн: моделі державного регулювання. Економічна теорія. URL: http://ru.osvita.ua/vnz/reports/econom_theory/22379/ (дата звернення 06.04.2020).